

El llenguatge

La gramàtica

dels colors (II)

Contràriament a noms de colors com burell, castany, carmesí, falb, glauc, escarlata, lila, rosa i violeta, els quals, tal com dèiem ahir, es poden usar com a adjectius i, per tant, poden observar la concordança de gènere i nombre amb el substantiu que modifiquen, noms com atzur, caqui, carbassa, grana, granat, magenta, marró, taronja, i tots els que s'incorporen continuament a la nomenclatura dels colors — carbassa, cirera, vi, coure, xocolata, llimona, palla, etc— no tenen capacitat per a ésser usats com a mots d'aquesta altra categoria gramatical. Quan han de modificar un altre nom, doncs, solen ésser usats precedits de la indicació de color o de color de: de color caqui, de color marró, de color granat, de color de taronja, de color de carbassa, de color de palla, etc, cosa que, és clar, es pot fer extensiva a tots els noms de colors: de color verd, de color groc, de color carmesí, de color de rosa. Aquests grups modificadors d'un nom, però, admeten un tractament eíptic, encara que no és gaire usual en el llenguatge culte o tècnic —descripcions de plantes, animals, minerals, etc. Podem dir, aleshores, una corbata granat, unes camises caqui, una brusa marró, unes cintes magenta, etc, és a dir, amb el nom del color invariable, sense concordar amb l'altre nom que modifiquen.

També cal tenir en compte que, ben sovint, els mateixos mots que designen o indiquen colors són modificats per altres termes, molt correntment adjectius com clar, fosc, pàl·lid, intens, viu, net, brut, o també determinats noms de coses que serveixen de referència cromàtica: os, cel, poma, oliva, safrà, plom, penicil·lina, etc. S'originen, aleshores, grups com verd clar, blau fosc, groc pàl·lid, blanc os, blau cel, verd poma, groc safrà, etc, així com també, combinant dos noms de colors, blau verd, groc verd, vermell escarlata, etc, cap dels quals grups no pot ésser tampoc usat com a adjectiu, és a dir, observant la concordança amb el nom principal. Cal dir, en aquests casos, una brusa de color blau cel o les parets de color blanc os, o bé uns cabells d'un castany clar o unes cintes d'un verd fosc. O, encara, amb la mateixa construcció eíptica que ja hem vist, una brusa blau cel, uns cabells castany clar, es parets blanc os, unes cintes verd fosc. Tenen, doncs, el mateix tractament que aquells noms de colors que, com granat o taronja, no poden ésser usats com a adjectius.

Albert Jane